

технологій. *Інформаційні технології в освіті та науці: Збірник наукових праць*. Мелітополь: ФОП Однорог Т. В., 2019. С. 157–159.

3. Луцник Ю. М. Застосування сучасних технологій у процесі підготовки майбутніх аграріїв у вищій освіті Великої Британії. *Педагогіка та психологія: зб. наук. праць ХНПУ імені Г. Сковороди*. Х.: ХНПУ, 2017. Вип. 57. С. 236 – 247.

4. Нагасв В. М. Методологічні засади управління навчально-творчою діяльністю студентів: монографія. Харків: «Стильна типографія», 2018. 151 с.

5. Напрями модернізації соціально-педагогічної системи підготовки фахівців в університеті: монографія / Т.Ю.Андрияко та ін.; за ред. Т.О.Дмитренко, Т.В.Колбіної. Херсон: вид-во ПП Вишемірський В.С., 2017. 496 с.

6. Leadership for Sustainability as a Reflection of Students` Professional Responsibility / Т. А. Borova, Т. Y. Pohorielova // *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Didacticam Biologiae Pertinentia*. – 2019. – Issue 9. – P.30-34.

РОЛЬ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

***ПЕРЕВЕРЗЄВА А.В., А.Е.Н., ДОЦЕНТ,
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ***

Сучасний етап розвитку суспільства характеризується значним поглибленням впливу глобальних викликів на економіку всіх країн світу, незалежно від рівня їх розвитку. При цьому наслідки для окремих національних економік є різними, оскільки відмінними є масштаби та рівень економічного розвитку країн світу. Зауважимо, що розвинуті країни мають можливість рухатися обраною траєкторією розвитку з найменшими втратами для суспільства, а країни, що розвиваються, мають недостатній потенціал, щоб подолати сучасні виклики й загрози.

Реалії економічного розвитку суспільства свідчать про зниження рівня платоспроможності населення, значну диференціацію розподілу доходів, підвищенням рівня бідності та безробіття, що обумовлює високий рівень економічної нестабільності в країнах світу.

За даними Світового банку майже 46 % населення Землі живуть менш ніж на 5,5 долара США на день [1]. Середній рівень безробіття в світі сягнув 5,6 % [2]. На думку експертів МОП, в багатьох регіонах

світу зберігається тенденція до значного зростання кількості безробітних, скорочення ресурсної бази національних економік.

Зауважимо, що рівень безробіття в Україні в 2013 р. становив 7,7 %, 2016 р. – 9,7 %, 2019 р. – 9,1 % [3]. Тобто, починаючи з 2016 р. офіційний рівень безробіття в Україні перевищував середнє значення за країнами ЄС на 0,9 відсоткових пункти, а у 2019 р. на 2,8 відсоткові пункти [4]. За показником доходу на душу населення Україна значно відстає від країн ЄС: 2013 р. – 2989,6 євро, 2016 р. – 2317,6 євро, 2019 р. – 3638,1 євро [5-6]. Рівень доходу на душу населення в Україні в 5 разів менше мінімального показника за країнами ЄС. Проблема економічної нестабільності поглиблюється, що супроводжується негативними тенденціями розвитку окремих національних економік та світу загалом.

У зв'язку із вищезазначеним виникає об'єктивна необхідність пошуку консолідованого рішення та ефективних механізмів, котрі дозволять відновлювати потенціал та забезпечувати відповідний рівень життя населення. В умовах значного скорочення доходів населення, зростання безробіття та поширення й поглиблення бідності ефективним механізмом є мотивація створення соціальних підприємств і їх прискореного розвитку. Така інноваційна форма бізнесу дозволяє забезпечити задоволення базових потреб населення в умовах обмеженості доходів, пом'якшує проблему безробіття та реалізує і вдосконалює управлінські навички соціального підприємця.

Необхідність вирішення спільних проблем підприємництва актуалізує необхідність пошуку ефективних способів досягнення керованого розвитку світової економіки загалом та окремих національних економік зокрема. Взаємозалежність та ступінь відкритості економік, необхідність вирішення спільних проблем, що утворюються єдиною системою та проєктують успіхи та невдачі на глобальний рівень.

Традиційні методи господарювання виявилися неефективними з точки зору задоволення потреб населення, реалізації особистих та суспільних інтересів. Однією із необхідних об'єктивних умов є запровадження та розвиток соціального підприємництва як форми господарювання щодо забезпечення соціально-економічного розвитку. Безумовно, така інноваційна форма бізнесу не може повністю нівелювати існуючі проблеми, але дозволяє максимально зменшити їх негативний вплив вдалим поєднанням креативної бізнес-моделі з ринковими методами господарювання. Дуальність соціальних

підприємств полягає не лише в поєднанні комерційних та некомерційних цілей, але й досягненні балансу між суспільним (вирішення соціально-економічних проблем) та особистим розвитком підприємця (енергійність, самореалізація, самовдосконалення, соціальна свідомість).

Залежно від домінування певних складових та орієнтирів діяльності прийнято виділяти європейську та американську моделі соціального підприємництва. Якщо модель соціального бізнесу в країнах ЄС характеризується домінуванням некомерційних цілей, тоді як американська зорієнтована перш за все на отримання економічної вигоди – прибутку, а вже потім виконання соціальної місії.

На основі вищезазначеного, можна констатувати необхідність пошуку нових збалансованих механізмів розвитку національних економік, і, як результат досягнення гармонізації розвитку на світовому рівні. Тобто виникає значна потреба для національної економіки впровадження соціального підприємництва та створення сприятливих умов для його розвитку.

Література.

1. Poverty and Shared Prosperity 2018. World Bank, [Online], available at: <https://www.worldbank.org/en/publication/poverty-and-shared-prosperity> (Accessed 17 March 2020).
2. World Employment and Social Outlook: Trends 2018. International Labour Office – Geneva: ILO, 2018. 82 p., [Online], available at: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_615594.pdf (Accessed 17 March 2020).
3. Unemployment rate in Ukraine, [Online], available at: <https://index.minfin.com.ua/labour/unemploy/> (Accessed 17 March 2020).
4. Unemployment rate in EU, [Online], available at: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tps00203/default/table?lang=en> (Accessed 17 March 2020).
5. GDP per capita in Ukraine, [Online], available at: <https://index.minfin.com.ua/economy/gdp/> (Accessed 17 March 2020).
6. GDP per capita in EU, [Online], available at: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_10_10/default/table?lang=en (Accessed 17 March 2020).